

for den foreliggende Dagsorden, idet jeg derved vilde fremfalde yderligere Forhandlinger om nærværende Lovforslag, hvilke jeg vilde anse for frugtesløse og hensigtsløse. Der er altsaa Opfordring for mig til at se, om Dagsordenen ikke kan forstaaes saaledes, at jeg kan underskrive den Motivering, som deri gives. Dette forekommer mig heller ikke at være vanskeligt, thi naar det hedder i Dagsordenen: „I Erkendelse af, at Lovforslaget ikke kan gennemføres i en tilfredsstillende Stikfelse“, og naar dette derefter af den ærede Forslagsstiller er blevet fortolket saaledes: „i en for Folkethinget tilfredsstillende Stikfelse“ eller „i en for Folkethingets Flertal tilfredsstillende Stikfelse“, tror jeg, at deri udtales noget Faktisk, hvis Rigtighed er uimodsigelig. Jeg tror, at den faktiske Sætning, som her er udtalt, er sand, nemlig den, at det, saalænge det nuværende Ministerium bestaar, ikke vil lykkes at tilfredsstille Folkethingets nuværende Flertal. Naar det er sandt, forekommer det mig, at man uden at udtale nogenformelt Dom om, hvorvidt Lovforslaget i det Hele er tjenligt for Samfundet eller ikke, kan blive staaende ved den Fortolkning, som den ærede Ordfører har givet, nemlig at Folkethinget eller, hvad der, da der er Tale om Afstemning, vil sige det Samme, at Folkethingets Flertal ikke vil lade sig tilfredsstille ved Lovforslaget, hvorledes det end forandres, saalænge det nuværende Ministerium er ved Roret. Det er en Sætning, hvis Rigtighed man maa erkjende, og som man derfor ikke har nogen Grund til at modsætte sig ved sin Stemmegivning. Derfor Dagsordenen havde lydt saaledes, at det erkjendtes, at Lovforslaget ikke kunde gennemføres i en for Samfundet eller for Fædrelandet tilfredsstillende Stikfelse, vilde jeg aldrig kunne give min Stemme for den, men naar den lyder paa, at Lovforslaget ikke kan gennemføres i en Stikfelse, som kan tilfredsstille det nuværende Folkethings Flertal, er dette kun noget Faktisk. Jeg skal derfor gjerne give min Stemme til Dagsordenen for at forhindre en yderligere Forhandling om Lovforslaget.

Minestad: Jeg skal blot bemærke, at den Fortolkning, som jeg igaar opstillede, mødte ikke nogen Modsigelse fra nogen Side og hermed kan jeg betragte den som anerkjendt. Den ærede Ordfører havde jo havt særdeles Opfordring til at modsig den, hvis den ikke havde været stemmende med hans Mening; men jeg holder mig endogaa temmelig forfikkret om, at han brugte Udtryk, hvorved han godkjendte den. Vi have jo imidlertid endnu ikke den vedkommende Forhandling liggende trykt for os, men vist er det, at Ingen modsigede min Fortolkning; det tror jeg at kunne paavise. Efterat Dagsordenen er vedtagen, kommer nu det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds og fortæller os, at den skal forstaaes paa en anden Maade; men det kan jeg aldeles ikke tage

noget Hensyn til. Hvad i Overigt det ærede Medlems Ytringer ligeoverfor mine Bemærkninger om Sagens Realitet angaar, saa finder jeg det ganske rigtigt af ham, at han ikke vilde svare, saa meget mere som han aabenbart ikke kunde det. Man har et gammelt latinsk Ord: Ultra posse nemo obligatur, det vil sige: Ud over hvad En kan, er han ikke forpligtet til at gøre Noget, og det er vistnok ganske sikkert, at det ærede Medlem ikke kunde gjøre nogen Indvending mod de Bemærkninger, jeg havde fremst. Hvad i Overigt det ærede Medlems Bemærkning om det andet Thing angaar, da maa jeg sige, at det forekommer mig ikke nærmest at være mig, men derimod de ærede Forslagsstillere selv, som synes at være en vis Tvivl om, at det andet Thing vil gaa ind paa de forskjellige Lovforslag, som de Herrer have fremst her i Thinget, og som synes at skulle endes med en Syndflod af Dagsordener; thi det er jo aabenbart, at de Herrer gennem denne Maade at ende Sagerne paa netop søge at afværge, at disse komme til Behandling i det andet Thing. Hvad selve den foreliggende Dagsorden angaar, da kunde jeg ganske vist ogsaa gjerne stemme for den, men paa Grund af, at der nu reises Tvivl om Rigtigheden af den Fortolkning, som vi igaar vare saa enige om, tror jeg dog, at jeg vil hellere afholde mig fra at stemme og lade Spørgsmaalet henstaa uafgjort fra min Side, idet Dagsordenen er saa dunkelt affattet, at vi ikke kunne blive enige om Meningen af den.

Berg: Ja, jeg tror, at Sagen styrkes ved, at vi ikke blive enige om denne Mening, saafremt det ærede Medlem virkelig for Alvor tænker paa at lægge en mod vor Sprogbrug stridende Fortolkning ind i Ordene. Det er en mærkkelig Fordring, det ærede Medlem gjør, naar han hævder, at det, som ikke har fundet Modsigelse, er anerkjendt for rigtigt. Det kunde dog ogsaa hælde for ærede Medlemmer, at de kom til at fremsøre Noget, som Ingen agtede det værd at svare paa og derfor lod staa hen ubesvaret; men dermed var dog det Fremførte ikke anerkjendt for rigtigt. Jeg tænker mig, at der falder Bemærkninger — og det kunde ogsaa hælde Bemærkninger fra det ærede Medlem — som ikke havde den Betydning, at andre Medlemmer vilde rejse sig og svare derpaa, og det ærede Medlem maa derfor leve i en forunderlig Indbildning om Betydningen af, hvad han selv siger, naar han tror, at Alt, hvad han siger, skulde være rigtigt, naar kun ikke Andre stode op og talte derimod. Jeg har ikke vidst, at dette var Noget, der kunde kræves af noget Medlem, før det ærede Medlem nu har fremst Reglen derom. Dermed har jeg forklaret det ærede Medlems Bildfarelse fra igaar; den vidner om visse Egenheder hos ham, som jeg ikke nær-